EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2016 07 07
COM(2016) 294 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo nustatoma, kad Ispanija nesiėmė veiksmingų priemonių atsižvelgdama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją

{SWD(2016) 241 final}

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo nustatoma, kad Ispanija nesiėmė veiksmingų priemonių atsižvelgdama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 8 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

1) pagal Sutarties 126 straipsnį valstybės narės vengia perviršinio valdžios sektoriaus deficito;

2) Stabilumo ir augimo pakto pagrindinis tikslas yra patikimi valstybės finansai – priemonė sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir dideliam tvariam augimui, leidžiančiam kurti naujas darbo vietas. Stabilumo ir augimo pakto dalis – 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo[1], kuris priimtas siekiant skatinti kuo greičiau panaikinti perviršinį valdžios sektoriaus deficitą;

3) 2009 m. balandžio 27 d. pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 104 straipsnio 6 dalį Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, nusprendė, kad Ispanijoje yra susidaręs perviršinis deficitas, ir pagal tos sutarties 104 straipsnio 7 dalį pateikė rekomendaciją dėl perviršinio deficito panaikinimo ne vėliau kaip 2012 m.; Vėliau Taryba paskelbė tris naujas Ispanijai skirtas rekomendacijas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 126 straipsnio 7 dalį (2009 m. gruodžio 2 d., 2012 m. liepos 10 d. ir 2013 m. birželio 21 d.), kuriomis pratęsė perviršinio deficito panaikinimo terminą atitinkamai iki 2013, 2014 ir 2016 m. Visose trijose rekomendacijose Taryba laikėsi nuomonės, kad Ispanija ėmėsi veiksmingų priemonių, tačiau įvyko netikėtų nepalankių ekonominių įvykių, turėjusių didelį neigiamą poveikį viešiesiems finansams[2];

4) paskutinė Ispanijai skirta Tarybos rekomendacija pagal Sutarties 126 straipsnio 7 dalį buvo paskelbta 2013 m. birželio 21 d. Joje Ispanijai rekomenduota pasiekti šiuos nominalaus deficito tikslus: 6,5 % BVP 2013 m., 5,8 % BVP 2014 m., 4,2 % BVP 2015 m. ir 2,8 % BVP 2016 m., kurie, remiantis Komisijos 2013 m. pavasario

---

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

[2] Visi dokumentai, susiję su Ispanijos perviršinio deficito procedūra, pateikiami http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/spain_en.htm

prognoze, pratęsta iki 2016 m., atitiko 2013–2016 m. atitinkamai 1,1 %, 0,8 %, 0,8 % ir 1,2 % BVP dydžio struktūrinio balanso pagerėjimą. Kad pasiektų tokį pagerėjimą, Ispanijos buvo paprašyta įgyvendinti 2 %, 1 % ir 1,5 % BVP vertės papildomas priemones atitinkamai 2014, 2015 ir 2016 m. Be to, Ispanijos paprašyta i) didinti institucinės sistemos veiksmingumą, toliau didinant Biudžeto stabilumo įstatymo įgyvendinimo skaidrumą ir įsteigiant nepriklausomą fiskalinę tarybą, kuri teiktų analizes, konsultuotų ir stebėtų, kaip fiskalinė politika atitinka nacionalines ir Sąjungos fiskalines taisykles, ii) imtis konkrečių veiksmų, siekiant sustabdyti didėjantį socialinės apsaugos sistemos struktūrinį deficitą, ir iii) skirti daugiau dėmesio augimą skatinančioms konsolidavimo priemonėms, taip pat sistemingai atliekant išlaidų ir mokesčių sistemos peržiūras. Galiausiai, siekiant sėkmingai įgyvendinti fiskalinio konsolidavimo strategiją, rekomendacijoje nurodyta, kad svarbu fiskalinį konsolidavimą paremti visapusiškomis struktūrinėmis reformomis pagal Ispanijai skirtas Tarybos rekomendacijas, susijusias su Europos semestru ir makroekonominio disbalanso procedūra;

5) Komisijos 2013 m. pavasario prognozėje, kuri pratęsta iki 2016 m. ir kuria grindžiama 2013 m. birželio 21 d. Ispanijai skirta Tarybos rekomendacija, prognozuota, kad Ispanijos ekonomika 2013 m. susitrauks 1,5 %, o paskesnius trejus metus atitinkamai augs 0,9 %, 1,4 % ir 1,9 %. Prognozuota, kad nominaliojo BVP augimas bus 0,1 % 2013 m. ir 2,0 % 2014 m., o dvejus paskesnius metus – 2,6 % ir 3,2 %;

6) savo rekomendacijoje Taryba nustatė 2013 m. spalio 1 d. terminą, iki kurio reikia imtis veiksmingų priemonių pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4 dalies nuostatas. 2013 m. lapkričio 15 d. Komisija padarė išvadą, kad, remiantis Komisijos 2013 m. rudens prognoze, Ispanija ėmėsi veiksmingų priemonių atsižvelgdama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją, tačiau nurodė tikslų laikymuisi gresiančią riziką 2014 m. Todėl, Komisijos nuomone, tuo metu nereikėjo imtis jokių papildomų veiksmų pagal perviršinio deficito procedūrą. Nuo tada perviršinio deficito procedūra laikyta sustabdyta;

7) paskesniuose vertinimuose vėl pabrėžta 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos laikymuisi gresianti rizika. 2014 m. liepos mėn. Taryba padarė išvadą, kad 2014 m. stabilumo programoje nurodytas biudžeto strategiją pagrindžiančias priemones reikia toliau tikslinti, o siekiant visapusiškai laikytis 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos reikia papildomų pastangų. Remdamasi savo atliktu 2015 m. stabilumo programos įvertinimu, 2015 m. liepos mėn. Taryba padarė išvadą, kad esama rizikos, kad Ispanija nesilaikys Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Panaši išvada, kad esama rizikos, kad Ispanija nesilaikys Stabilumo ir augimo pakto taisyklių, padaryta ir visose Komisijos nuomonėse dėl 2014, 2015 ir 2016 m. Ispanijos biudžeto plano projektų. Visų pirma Komisija nurodė, kad rizika, susijusi su struktūriniais veiksmais planuose, yra mažesnė nei Tarybos rekomendacijoje. Be to, Komisija nurodė riziką, kylančią nominalaus deficito tikslams;

8) 2016 m. kovo 9 d., remdamasi Komisijos 2016 m. žiemos prognoze, Komisija taip pat padarė išvadą, kad atsižvelgiant į tai, kad 2015 m. deficitas, manoma, smarkiai viršys tarpinį nominalaus balanso tikslą (4,2 % BVP), ir tai, kad iki to laiko pasiektas fiskalinių priemonių poveikis labai skyrėsi nuo rekomenduoto tikslo, yra kilusi rizika nesilaikyti perviršinio deficito panaikinimo termino. Tuo remdamasi Komisija pateikė rekomendaciją Ispanijai paspartinti veiksmus, kuriais užtikrinamas 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacijos vykdymas. Todėl Ispanijai rekomenduota: i) imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrintas tvarus perviršinio deficito panaikinimas laiku, be

kita ko, atitinkamais atvejais visapusiškai naudojant prevencines ir taisomąsias priemones, nurodytas Ispanijos stabilumo įstatyme, centrinei valdžiai pavaldžių subjektų nuokrypiui nuo atitinkamų deficito, skolos ir išlaidų taisyklių tikslų valdyti; ir ii) teikti Komisijai ataskaitas dėl priemonių, kurios reaguojant į Komisijos rekomendaciją nustatytos atnaujintame Ispanijos 2016 m. biudžeto plano projekte arba vėliausiai Ispanijos 2016 m. stabilumo programos tam skirtame skirsnyje;

9) iš naujo įvertinus priemones, kurių, atsižvelgdama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją, Ispanija ėmėsi perviršiniam deficitui iki 2016 m. panaikinti, daromos šios išvados:

– remiantis duomenimis, kuriuos Ispanija pateikė 2016 m. pavasarį, o Komisija (Eurostatas) patvirtino 2016 m. balandžio 21 d., valdžios sektoriaus deficitas buvo 5,9 % BVP 2014 m. ir 5,1 % BVP 2015 m., todėl viršijo Tarybos nustatytus tarpinius tikslus, t. y. atitinkamai 5,8 % ir 4,2 % BVP. 2014 m. galutiniam deficitui neigiamą poveikį turėjo nominaliojo BVP sumažinimas, atliktas 2015 m. spalio mėn. antrojo PDP pranešimo metu, ir deficitą didinančios finansų sektoriaus operacijos, kurių vertė 0,1 % BVP. fiskalinės politikos sušvelninimas 2015 m. turėjo didelį poveikį fiskaliniams rezultatams;

– remiantis Komisijos 2016 m. pavasario prognoze, apskaičiuotas 2015 m. struktūrinio balanso pokytis yra −1,0 % BVP, t. y. daug mažesnis nei Tarybos rekomenduotas 0,8 % BVP tikslas. 2013–2015 m. bendras struktūrinio balanso pokytis buvo 0,6 % BVP, t. y. daug mažesnis nei Tarybos rekomenduotas 2,7 % BVP tikslas. Be to, atlikus koregavimą dėl patikslinto potencialaus gamybos apimties augimo poveikio ir pajamų padidėjimo arba sumažėjimo palyginti su pagrindiniu scenarijumi, kuriuo grindžiama rekomendacija, struktūrinės priemonės sudarė −0,7 % BVP 2015 m. ir −0,2 % BVP 2013–2015 m., o tai yra gerokai mažiau nei rekomenduota. Vertinant pagal metodą „iš apačios į viršų“, fiskalinių priemonių poveikis buvo −0,5 % BVP 2015 m., o 2013–2015 m. poveikio nebuvo, palyginti su rekomenduotomis atitinkamai 1 % ir 3 % BVP priemonėmis. Konsolidavimo priemonių, pavyzdžiui, vykdytų įgyvendinant viešojo administravimo ir pensijų sistemos reformas, nepakako kai kurių 2015 m. įgyvendintų ekspansinių priemonių, tokių kaip gyventojų pajamų mokesčio ir pelno mokesčio sumažinimo ir dalinio ankstesnių Kalėdų premijų grąžinimo, poveikiui ir išlaidų didėjimui dėl senstančios visuomenės kompensuoti;

– 2013–2015 m. Ispanijos infliacija (įvertinta pagal BVP defliatorių) buvo gerokai mažesnė už nurodytą pagrindiniame makroekonominiame scenarijuje, kuriuo grįsta rekomendacija, (2014 m. ji buvo net neigiama – −0,4 %), todėl pasiekti fiskalinius tikslus buvo sudėtingiau. Tačiau mažos ar net neigiamos infliacijos neigiamą poveikį Ispanijos fiskaliniams rezultatams iš esmės atsvėrė didesnis nei numatyta BVP augimas. Nepaisant ne tokios dinamiškos BVP defliatoriaus raidos, nominaliojo BVP lygis 2015 m. buvo tik 1 % mažesnis, nei numatyta pagrindiniame scenarijuje, nes realusis BVP tuo pačiu laikotarpiu augo daug sparčiau. Be to, deficitą dar labiau mažino spartus darbo vietų kūrimas ir mokesčių skatinamas augimas;

– apskritai, dėl 2014 ir 2015 m. buvusių žemų palūkanų ir stipresnio nei tikėtasi ekonomikos atsigavimo, taip pat dėl reaguojant į krizę vykdytų reformų, sėkmingo finansinės pagalbos programos užbaigimo ir palankių pokyčių darbo rinkoje Ispanija galėjo sumažinti valdžios sektoriaus deficitą. Kartu fiskalinio

konsolidavimo procesui trukdė netikėtai neigiama infliacija, palyginti su numatyta makroekonominiame scenarijuje, kuriuo grįsta 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendacija. Tačiau nenumatytos pajamos, ypač 2015 m., nebuvo panaudotos spartesniam deficito mažinimui. Taigi fiskalinė politika buvo sušvelninta visų pirma vykdant mokesčių reformą ir dinamiškai didinant išlaidas;

10) Komisijos 2016 m. pavasario prognozėje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas 2016 m. sieks 3,9 % BVP, o 2017 m. – 3,1 % BVP. 2016 m. stabilumo programoje planuojama, kad deficitas 2016 ir 2017 m. atitinkamai bus 3,6 % ir 2,9 % BVP. Todėl 2016 m. Ispanijai nepavyks laiku tvariai panaikinti perviršinio deficito; dėl grynųjų pajamų iš finansinio turto pardavimo, kurios daugiau nei atsvėrė sparčiau už deficitą augančio nominaliojo BVP poveikį, valstybės skolos santykis su BVP šiek tiek sumažėjo nuo 99,3 % 2014 m. iki 99,2 % 2015 m. Remiantis Komisijos 2016 m. pavasario prognoze, numatoma, kad skolos santykis 2016 m. vėl pakils iki 100,3 %, o paskui mažės;

11) nuo 2012 m. Ispanijos fiskalinė sistema buvo sustiprinta, be kita ko, siekiant užkirsti kelią nuokrypiams ir užtikrinti atitinkamų deficito, skolos ir išlaidų taisyklių tikslų laikymąsi visais valdžios lygmenimis. Gavusi 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją, Ispanija toliau stiprino savo vidaus fiskalinę sistemą – iš dalies pakeitė 2012 m. Stabilumo įstatymą, kad būtų teikiamos paskatos viešojo sektoriaus įsiskolinimui komerciniams tiekėjams mažinti, ir 2013 m. lapkričio mėn. įsteigė nepriklausomą fiskalinę įstaigą (AIReF). Tačiau nors Ispanijos stabilumo įstatyme numatytos nuokrypio nuo vidaus fiskalinių tikslų prevencijos ir taisymo priemonės, 2014–2015 m. patirtis rodo, kad jos galėjo būti taikomos plačiau; Gavusi 2016 m. kovo mėn. rekomendaciją, Ispanijos Vyriausybė pradėjo užtikrinti Stabilumo įstatyme nustatytų taisomųjų nuostatų, kurios prieš tai nebuvo įgyvendintos, vykdymą;

12) 2013 m. gruodžio mėn. Ispanija patvirtino reformą, pagal kurią peržiūrimas pensijų indeksavimas ir nuo 2019 m. nustatomas automatiškas būsimų pensininkų naujų pensijų koregavimas pagal tikėtinos gyvenimo trukmės pokyčius. Be to, nuo 2013 m. birželio mėn. ji vykdė viešojo administravimo reformą siekdama didinti efektyvumą. Kartu 2014 m. Ispanija priėmė pelno ir gyventojų pajamų mokesčių reformą, kuri turėjo keletą teigiamų aspektų, tačiau negavo viso finansavimo;

13) galima daryti išvadą, kad Ispanija nepakankamai atsižvelgė į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją. 2015 m. Ispanija neįvykdė tarpinio nominalaus deficito tikslo ir pagal prognozes per 2016 m. savo perviršinio deficito nepanaikins. Fiskalinių priemonių imtasi daug mažiau, nei rekomendavo Taryba, o fiskalinė politika 2015 m. buvo net sušvelninta,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Ispanija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2013 m. birželio 21 d. Tarybos rekomendaciją.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas